

Hankeraportti

Kalastajien rekrytoinnin keinot Säkylän Pyhäjärvellä

104774

9.7.2019 – 30.6.2020

projektipäällikkö Anu Juva 30.11.2019

Taustaa

Kalastus on perinteisesti ollut arvostettu toimiala Pyhäjärvisuudella. Pyhäjärvi on erittäin kalaisa, vuotuinen kalansaalis on ollut parhaimmillaan lähes 1 milj. kiloa. Talvi- ja avovesinuottoaus, rysäkalastus ja ravustus antavat kalastajalle mahdollisuuden ympärivuotiseen toimeentuloon.

Kalastajien määrä on kuitenkin pudonnut hälyttävästi viime vuosina, ja nähtävissä on, että tämä suunta jatkuu. Suurin osa nykyisestä ammattimaisesta kalastajakunnasta alkaa olla eläkeiässä ja odotettavissa on, että viiden vuoden kuluttua järvellä on enää viitisen kaupallista kalastajaa. Tämä määrä ei riitä tuottamaan tarpeeksi kalaa jatkojalostukseen. Alalla nyt olevat hyvät kehitysmahdollisuudet menetetään.

Koska nuoria ammattikalastajia toimii Pyhäjärvellä vain muutamia, katsottiin tilanteen vaativan erityistoimenpiteitä. Säkylän Pyhäjärven hoitoyhdistys ry rakensi hankkeen, jonka avulla selvitettäisiin keinot, joilla järvelle saataisiin lisää kaupallisia kalastajia.

Hankkeeseen saatiin EMKR-rahoitusta Selkämeren ja Pyhäjärven kalatalouden toimintaryhmän osuudesta ja omarahoitusosuus Pyhäjärven hoitoyhdistykseltä, yhteensä summan, joka mahdollisti projektipäällikön palkkaamisen kahden kuukauden työajaksi.

Toimenpiteet

1. Kartoitus

Projektipäällikkö kartoitti kalatalousalan tulevaisuudennäkymiä haastatteleamalla alan toimijoita, kuten esimerkiksi Pyhäjärvi-instituutin henkilökuntaa, Apetitin johtajia, Kolvaan Kalan Jouni Aaltosta ja kalastajia; sekä tutustumalla aiheesta tehtyihin selvityksiin ja tutkimuksiin.

Kartoituksen tulosten mukaan ammattikalastuksen tulevaisuus näyttyy valoisana. Suuren yleisön tietoisuus luonnonkalasta terveellisenä ja ekologisenä proteiini-lähteenä on kasvanut, ja sen menekin odotetaan lisääntyvän. Apetit ostaa kaiken tuotevalikoimaansa sopivan kalan, minkä saa. Ilmastonmuutoksen aiheuttamista erilaisista toimintatapojen muutoksista ollaan kalastajien keskuudessa tietoisia.

Säkylän kalasatama toimii käyttäjiensä (2 nuottakuntaa) mukaan hyvin ja sitä kehitetään koko ajan. Mannilan kalasatama on vähemmällä käytöllä, mutta Euran kunta on kiinnostunut saamaan sinne lisää toimintaa.

2. Nykyisten kalastajien haastattelut

Projektipäällikkö haastatteli 12 ammattikalastajaa järven eri puolilta. Haastateltavien mukaan kalastuksen ja kalatalouden näkymät Säkylän Pyhäjärvisuudella ovat hyvät. Ammattikalastajien määrä tulee kuitenkin lähivuosina putoamaan dramaattisesti eläkkeelle siirtymisen takia: jäljelle on jäämässä n. 4 nuorempaa kalastajaa. Kalastajat (ja muut alan toimijat) haluavat lisää kalastajia Pyhäjärvelle ja suhtautuvat erityiseen hankkeeseen myönteisesti. He ovat myös valmiita auttamaan tulokkaiden koulutuksessa.

Miltei kaikki kalastajat nostivat esiin toiveen yksinkertaisemmasta kalanmyyntiprosessista nykyisen sijaan.

Haastatteluissa kävi myös ilmi, että pienimuotoista jatkojalostusta ei juurikaan ole, ja että markkinointia ei tehdä lainkaan.

3. Rahoituksen hankkiminen

Ammattikalastajien haastatteluista saatujen tulosten perusteella päätettiin selvittää rahoitusmahdollisuudet jonkinlaiseen mestari-kisällihankkeeseen, jollaisia muualla Suomessa on jo muutamia tehty. Omarahoitusosuuden maksamiseen lupasivat osallistua Säkylän, Euran ja Pöytyän kunnat sekä Apetit Oyj ja Säkylän Pyhäjärven hoitoyhdistys ry. Pyhäjärvi-instituutti lupautui soveltuvilta osin asiantuntijaksi. Säkylän kunta puolestaan lupautui tulevan hankkeen

hallinnoijaksi.

Omarahoitusosuuden varmistuttua ja Säskylän kunnan lupauduttua hallinnoijaksi päätettiin rahoittajien kesken hakea EMKR:stä rahoitusta uusien kalastajien koulutushankkeeseen.

4. Rekrytointi

Tulevasta hankkeesta tehtiin oma sivu hoitoyhdistyksen verkkosivuille ja etusivulle linkki hankesivulle. Lisäksi laitettiin ilmoitus TE-keskuksen sivuille, levitettiin linkkejä facebookissa ja annettiin lehtihaastatteluja. Selkämeren ja Pyhäjärven kalatalouden toimintaryhmän aktivaattori laittoi asiasta sähköpostia alueensa kalastajille. Satakunnan Kansa teki aiheesta jutun, Alasatakunta kaksi. Hanke mainittiin myös Länsi-Suomen pääkirjoituksessa. Yhteydenottoja tuli lähinnä TE-keskuksen sivujen ja lehtijuttujen ansiosta. Tiedusteluja koulutuspaikoista tuli mukavasti, kaukaisin Budapestista

5. Koulutettavien valinta

Hoitoyhdistys haastatteli 8 hakijaa ja valitsi rahoittajatahojen kanssa hankkeeseen 5 ehdokasta esiteltäviksi nykyisille kalastajille. Valinnassa otettiin huomioon ehdokkaiden työ- ja elämäkokemus, henkilökohtaiset ominaisuudet ja taidot, asenne, sekä valmius ryhtyä yrittäjäksi ja tehdä investointeja.

6. Tiedotus

Hanke on saanut hyvin julkisuutta. Hoitoyhdistyksen isännöitsijän tv-haastattelu Länsi-Suomen uutisiin ja radiohaastattelu Yle Radio Suomessa saivat osakseen huomiota, samoin lehtijutut Alasatakunnassa ja Satakunnan Kansassa. Yhteyttä nykyisiin kalastajiin on pidetty kirjeitse, sähköpostikirjein ja henkilökohtaisin kontaktein. Hoitoyhdistyksen työryhmä on kokoontunut tarpeen tullen, muuten yhteyttä on pidetty puhelimitse ja sähköpostein, kuten myös yhteistyökumppaneihin. Suunnitellun kalastajahankkeen kaikki rahoittajat kokoontuivat kerran myös keskustelemaan yhdessä hankkeesta. Järjestettiin myös tilaisuus, jossa hankkeesta keskustelivat EL Y:n, kalatalouden toimintaryhmän, Pyhäjärvi-instituutin, Säskylän Pyhäjärven hoitoyhdistyksen, Säskylän kunnan ja Kolvaan Kala Oy:n edustajat.

7. Tiedotuspäivä ja verkostoitumistilaisuus

Tulokkaille järjestettiin tiedotuspäivä 19.11.2019. TE-keskuksen Tuija Mäkelä selvitti mahdollisuuksia starttirahaan ja muihin tukiin, Selkämeren ja Pyhäjärven kalatalouden toimintaryhmän aktivaattori Mika Halttu kertoi EL Y:n ja EMKR:n toiminnasta ja mahdollisuuksista. MELA-asiamies Juha Ääri esitteli vakuutusasioita. Säskylän Pyhäjärven hoitoyhdistyksen isännöitsijä kertoi paikallisista kalastusoloista ja esitteli Säskylän kalasataman. Ammattiopisto Livian Essi Erävesi kertoi opiskelumahdollisuuksista Paraisten kalakoulussa. Samana iltana oli vielä nykyisille kalastajille, tulokkaille ja Säskylän Pyhäjärven hoitoyhdistys ry:n hallituksen verkostoitumistilaisuus, jossa kaikki esiteltiin toisilleen ja keskusteltiin vapaamuotoisesti kalastuksesta Pyhäjärvellä. Tämä oli myös hankkeen päätöstilaisuus.

Tulokset

Hanke onnistui yli odotusten. Kalastajat ottivat asian omakseen ja aktivoituivat kehittämistyöhön. Kunnat ja alan yritykset ja toimijat lupautuivat heti mukaan tuleviin toimenpiteisiin, useimmat myös rahallisesti. Hankkeessa löydettiin viisi hyvää ehdokasta uusiksi kalastajiksi Pyhäjärvelle.

Liitteet:

Tiedotuspäivän 19.11.2019 ohjelma
Alasatakunnan juttu 10.9.2019
Satakunnan Kansan juttu 19.9.2019